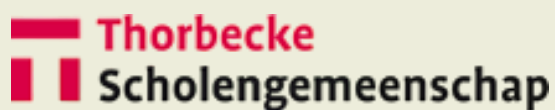

AAN DE SLAG MET VEILIG IN EN OM SCHOOL STAPPENPLAN

JEUGD
BESCHERMING
OVERIJSEL

William Schrikker
Jeugdbescherming
& Jeugdreclassering

TalentStad

Zwolle

SAXION
HOGESCHOOL

POLITIE

Programma
Jeugd en Veiligheid

Arrondissement Oost

INHOUD

1

Inleiding

2

Wat is VIOS?

3

De Zwolse aanpak

4

Een stappenplan voor VIOS

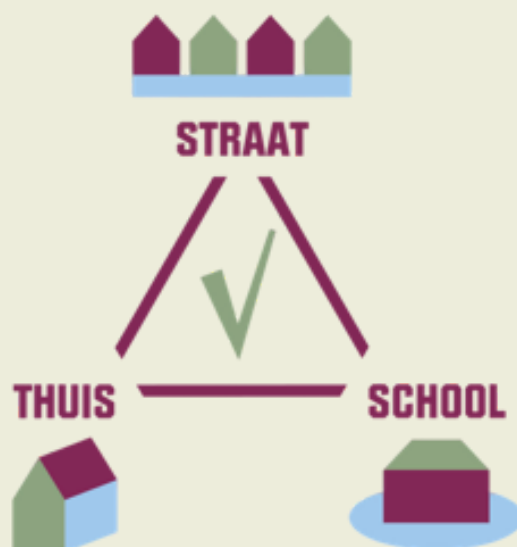
5

Randvoorwaarden

INLEIDING

Scholen spelen een belangrijke rol in de ontwikkeling van jongeren. Tegelijkertijd worden zij steeds vaker geconfronteerd met veiligheidsvraagstukken waarvoor niet altijd de juiste middelen of expertise aanwezig zijn. In Zwolle gaven verschillende scholen aan dat zij hiermee vastliepen en behoefte hadden aan ondersteuning. Dat vormde de aanleiding voor de pilot VIOS (Veilig In en Om School), onderdeel van het programma Jeugd en Veiligheid Oost-Nederland.

In dit document lees je hoe partners in Zwolle dit gezamenlijk hebben aangepakt, én hoe je zelf met deze aanpak aan de slag kunt in jouw regio. VIOS laat zien dat samenwerking en vertrouwen leiden tot meer veiligheid en betere ondersteuning van jongeren.

WAT IS VIOS?

VIOS staat voor Veilig In en Om School en is een werkwijze waarbij scholen, gemeente (sociaal domein en veiligheidsdomein), politie, jongerenwerk en/of schoolcoaches en jeugdreclassering structureel samenwerken rondom veiligheidsthema's zijn:

- Scholen voorzien van **een handelingsperspectief** bij het omgaan met en tegengaan van (ondermijnende) jeugdcriminaliteit.
- **Kennis en vaardigheden** op scholen vergroten over actuele veiligheidsthema's zoals wapens, drugs(gebruik/ handel), loverboys, sexting, straatcultuur en polarisatie.
- Verbinding tussen de **wijkgerichte aanpak en scholen** versterken.
- Het voorkomen en aanpakken van gebruik van en/of handel in **alcohol en drugs**.
- Het voorkomen en aanpakken van **overlast, vandalisme** en crimineel gedrag.
- Het **vroegtijdig signaleren** van én hulp en perspectief bieden bij onveilige of zorgwekkende situaties waarin leerlingen verkeren

Binnen VIOS worden signalen van zorgelijk grensoverschrijdend en/of strafbaarcrimineel gedrag tijdig opgepakt. Zo ontstaat een veilige leer- en leefomgeving waarin jongeren de kans krijgen zich positief te ontwikkelen. Daarnaast draagt het bij aan beleid binnen de school dat is gericht op preventie, zodat de veiligheid van iedereen op school gewaarborgd kan worden.

De pilot in Zwolle richtte zich op het verbeteren van de afstemming tussen scholen, het sociaal domein en de jeugdstrafrechtketen. Het doel: voorkomen dat de leeromgeving in gevaar komt en jongeren afglijden naar criminaliteit.

DE ZWOLSE AANPAK

In Zwolle is de afgelopen twee jaar gewerkt aan het opzetten van een VIOS-overleg. Dit overleg is periodiek ingevoegd in de bestaande ondersteuningsstructuur binnen school. Op een aantal scholen heeft dit overleg een vaste plek gekregen.

In het Vios overleg worden signalen besproken en afspraken gemaakt over passende ondersteuning. Uit de praktijk blijkt dat dit zorgt voor snellere hulp aan leerlingen, betere samenwerking tussen partners en meer onderling vertrouwen..

Aan tafel zitten onder meer:

Een aantal praktijkervaringen uit VIOS Zwolle:

“Door fenomenen en casuïstiek met elkaar te bespreken breng je meerdere opties van mogelijke oplossingen bij elkaar.

Aan een VIOS-tafel is er sprake van kennisoverdracht, vroegtijdig signaleren en aansluiten bij een situatie. Veiligheidssituaties vragen om andere expertise. Belangrijk hierin is om je partners te kennen en tijdig te laten aansluiten bij een situatie of bij een leerling om verdere afglijding/escalaties te voorkomen. Een veilig gevoel en leeromgeving is een must om je verder te ontwikkelen.”

Medewerker Jeugdreclassering

“VIOS heeft voor ons het meer systemisch werken tot ontwikkelen gebracht.”

Intern begeleider school & orthopedagoog

“Het thema veilig in en om school krijgt nu meer body.”

Medewerker politie

“Kijken en denken vanuit diverse disciplines waardoor je met elkaar context creëert rondom een leerling/fenomeen. Out of the box denken met elkaar.”

Teamleider school

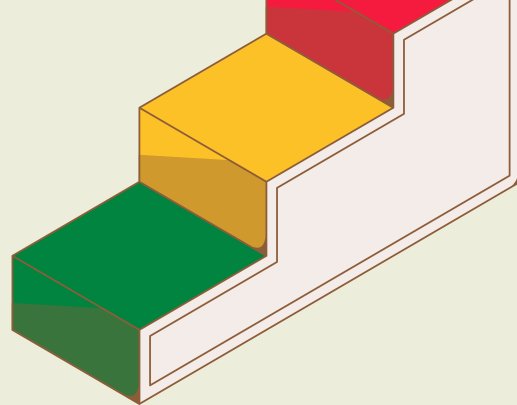
“VIOS geeft mij inzicht in de context waar de leerling zich in bevindt. Het helpt om multidisciplinair te kijken naar wat er nodig is ter behoeve van de veiligheid in en om school.”

Jongerenwerker

“Iedere jongere verdient een veilige plek om te leren en op te groeien. Met VIOS bundelen we de krachten van school, thuis en de wijk om risico's vroeg te signaleren en jongeren perspectief te bieden. Ouders, leraren, hulpverleners en anderen – we hebben allemaal een rol in het leven van een kind. Door samen om hen heen te staan, kunnen we echt het verschil maken.”

Peter Snijders, burgemeester Zwolle

STAPPENPLAN

De aanpak in Zwolle laat zien hoe VIOS echt verschil kan maken in en om de school. Op basis van die ervaringen is dit stappenplan ontwikkeld, een praktische gids op hoofdlijnen voor iedereen die met VIOS aan de slag wil.

1

Start bij de behoefte: laat de vraag van scholen leidend zijn. Gemeenten en andere partijen kunnen hierbij een ondersteunende rol spelen. Voor succes is eigenaarschap vanuit de school belangrijk.

2

Zorg ervoor dat het sociaal domein en het veiligheidsdomein een **gezamenlijke visie** vormen op Vios.

3

Zorg voor **bestuurlijk draagvlak** bij alle deelnemende partijen.

4

Breng de juiste partners bij elkaar: betrek schoolleiding, veiligheidscoördinator, gemeente, politie, jeugdbescherming/jeugdreclassering, jongerenwerk, sociaal wijkteam en leerplicht. Het is waardevol om vanaf het begin alle partijen te betrekken.

5

Formuleer samen een visie en **afspraken:** leg rollen, verwachtingen en uitgangspunten vast. Een samenwerkingsovereenkomst kan dit versterken.

6

Start met **thematische overleggen**: bespreek fenomenen en trends in de school als opstap naar casuïstiek.

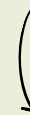
7

Werk toe naar **casuïstiekbespreking**: organiseer dit zorgvuldig, met heldere afspraken over mandaat, privacy en informatie-uitwisseling.

8

Borg de samenwerking: plan structureel overlegmomenten. Een Vios overleg in de school, deze heeft een operationeel karakter. Daarnaast een stuurgroep Vios, een bestuurlijk overleg en leg afspraken vast.

9

Blijf evalueren en leren: reflecteer regelmatig op de werkwijze en resultaten, blijf succesverhalen delen en stuur bij waar nodig.

RANDVOORWAARDEN

Tijdens de aanpak in Zwolle bleek dat een sterke basis het verschil maakt. Deze randvoorwaarden zorgen ervoor dat VIOS in elke regio goed van start kan gaan.

Eigenaarschap bij school: de school is de drager van VIOS.

Regie vanuit de gemeente om een duurzame borging te waarborgen.

Commitment van partners: alle betrokken partijen moeten zich actief inzetten.

Vertrouwen en relatie: investeer in een goede samenwerking vanaf de start. Neem hier de tijd voor.

Operationele betrokkenheid: laat vooral professionals uit het primaire proces deelnemen.

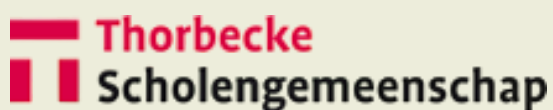
Flexibiliteit en maatwerk: pas VIOS aan op de lokale situatie.

Structurele middelen en capaciteit: zorg voor borging van tijd, inzet en middelen.

Privacy: maak duidelijke afspraken, stel een samenwerkingsovereenkomst op

TOT SLOT

VIOS is geen vast recept, maar een aanpak die ruimte laat voor maatwerk. Elke school en gemeente kan het op eigen wijze vormgeven, zolang de kern overeind blijft: samenwerking en vertrouwen rond veiligheid in en om school.

Programma
Jeugd en Veiligheid

Arrondissement Oost